

Briselē, 5.6.2019.
COM(2019) 518 final

Ieteikums

PADOMES IETEIKUMS

**par Maltas 2019. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu
par Maltas 2019. gada stabilitātes programmu**

Ieteikums

PADOMES IETEIKUMS

par Maltas 2019. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Maltas 2019. gada stabilitātes programmu

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu¹ un jo īpaši tās 5. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

- (1) Komisija 2018. gada 21. novembrī pieņēma gada izaugsmes pētījumu, tādējādi uzsākot 2019. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgadu. Tajā pienācīgi ņēma vērā Eiropas sociālo tiesību pīlāru, ko Eiropas Parlaments, Padome un Komisija pasludināja 2017. gada 17. novembrī. Gada izaugsmes pētījumā iekļautās prioritātes Eiropadome apstiprināja 2019. gada 21. martā. Komisija 2018. gada 21. novembrī uz Regulas (ES) Nr. 1176/2011 pamata pieņēma arī brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā Malta nebija minēta to dalībvalstu vidū, par kurām tiks izstrādāts padziļināts pārskats. Tajā pašā dienā Komisija pieņēma arī ieteikumu "Padomes ieteikums par eurozonas ekonomikas politiku", kuru Eiropadome apstiprināja 2019. gada 21. martā. Ieteikumu par eurozonas ekonomikas politiku (turpmāk "eurozonai adresētais ieteikums") Padome pieņēma 2019. gada 9. aprīlī.
- (2) Ņemot vērā to, ka Malta ir dalībvalsts, kuras valūta ir euro, un ka ekonomiskajā un monetārajā savienībā tautsaimniecības ir savstarpēji cieši saistītas, Maltai būtu jānodrošina, ka tiek pilnībā un laikus īstenots eurozonai adresētais ieteikums, kurš atspoguļojas turpmāk sniegtajā 1. un 2. ieteikumā.

---

¹ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

- (3) 2019. gada ziņojums par Maltu² tika publicēts 2019. gada 27. februārī. Tajā bija izvērtēts, kā Malta īstenojusi tai adresētos ieteikumus, ko Padome pieņēma 2018. gada 13. jūlijā, turpmākie pasākumi, kas veikti pēc iepriekšējos gados pieņemtajiem ieteikumiem, un Maltas progress virzībā uz stratēģijas “Eiropa 2020” valsts mērķu sasniegšanu.
- (4) Malta savu 2019. gada valsts reformu programmu iesniedza 2019. gada 16. aprīlī un savu 2019. gada stabilitātes programmu — 2019. gada 30. aprīlī. Lai ņemtu vērā abu programmu savstarpējo saistību, tās izvērtētas vienlaikus.
- (5) Attiecīgie šai valstij adresētie ieteikumi ir ņemti vērā, plānojot Eiropas strukturālos un investīciju fondus (“ESI fondi”) 2014.–2020. gada plānošanas periodam. Kā paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1303/2013³ 23. pantā, Komisija var pieprasīt dalībvalstij pārskatīt tās partnerības nolīgumu un attiecīgās programmas un ierosināt grozījumus, ja tas ir vajadzīgs, lai palīdzētu īstenot attiecīgos Padomes ieteikumus. Stikāku informāciju par minētā noteikuma izmantošanu Komisija ir sniegusi Norādēs par to, kā piemērojami pasākumi, kuri saista ESI fondu efektivitāti ar pareizu ekonomikas pārvaldību⁴.
- (6) Uz Maltu pašlaik attiecas Stabilitātes un izaugsmes pakta preventīvā daļa. Valdība savā 2019. gada stabilitātes programmā plāno, ka nominālais budžeta pārpalikums samazināsies no 2 % no IKP 2018. gadā līdz 0,9 % no IKP 2019. gadā, un pēc tam nedaudz palielināsies līdz 1,0 % no IKP 2020. gadā un vēl līdz 1,1 % no IKP 2021. un 2022. gadā. Pamatojoties uz pārrēķināto strukturālo bilanci⁵, vidējā termiņa budžeta mērķis, kas noteikts kā līdzsvarots budžeta stāvoklis strukturālā izteiksmē, programmas periodā joprojām tiks pārsniegts. Saskaņā ar stabilitātes programmu ir sagaidāms, ka vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP saglabāsies mazāka par Līgumā noteikto atsauces vērtību, kura ir 60 % no IKP, un pakāpeniski samazināsies no 46 % no IKP 2018. gadā līdz aptuveni 33 % no IKP 2022. gadā. Minēto budžeta prognožu pamatā esošais makroekonomikas scenārijs ir ticams. Pamatojoties uz Komisijas 2019. gada pavasara prognozi, sagaidāms, ka strukturālajā bilancē tiks reģistrēts pārpalikums 0,6 % apmērā no IKP 2019. gadā un 0,8 % apmērā no IKP 2020. gadā, kas pārsniedz vidējā termiņa budžeta mērķi. Kopumā Padome uzskata, ka ir sagaidāms, ka Malta 2019. un 2020. gadā ievēros Stabilitātes un izaugsmes pakta noteikumus. Tajā pašā laikā būtu rūpīgi jāuzrauga izdevumi īstermiņā un vidējā termiņā, jo īpaši, ņemot vērā iespējamus apdraudējumus ieņēmumu stabilitātei nākotnē.
- (7) Ar sabiedrības novecošanu saistīto izdevumu pieaugums apdraud publisko finanšu ilgtermiņa ilgtspēju. Paredzams, ka ar novecošanu saistītie publiskie izdevumi pensiju un veselības aprūpes sistēmās ievērojami pieaugs salīdzinājumā ar citām ES valstīm, kas liecina par parāda palielināšanās risku ilgtermiņā. Vairāku pasākumu mērķis ir palielināt pensiju adekvātumu, arī stiprinot stimulus veidot privātos pensiju

² SWD(2019) 1017 final.

³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1303/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1083/2006 (OV L 347, 20.12.2013., 320. lpp.).

⁴ COM(2014) 494 final.

⁵ Cikliski korigētā bilance, atskaitot vienreizējus un pagaidu pasākumus, ko Komisija pārrēķina, izmantojot vispārpieņemtu metodoloģiju.

uzkrājumus un izmantot brīvprātīgas arodpensiju shēmas. Pašreizējie centieni ir palīdzējuši palielināt darbaspēka piedāvājumu un paildzināt darba dzīvi, pozitīvi ietekmējot sieviešu un gados vecāku darba ņēmēju nodarbinātības līmeni. Valdība 2018. gadā veica pielāgojumus, lai iekļautu pēc pensionēšanās vecuma veiktās iemaksas, un ļāva pašnodarbinātajiem un nepilna darba laika pensionāriem, kas jaunāki par 65 gadiem, veikt ar viņu ienākumiem samērīgas iemaksas, tādējādi veicinot darba mūža ilguma palielināšanu. Tomēr likumā noteiktais pensionēšanās vecums, kurš no pašreizējā līmeņa (62 gadi) pakāpeniski palielinās, pēc 2027. gada, neraugoties uz prognozēto paredzamo mūža ilguma pieaugumu, saglabāsies nemainīgs (65 gadi). Paredzams, ka 2018. gadā izveidotā Pensiju stratēģijas grupa līdz 2020. gada decembrim publicēs ziņojumu, kurā izklāstīti ieteikumi pensiju sistēmas adekvātuma un ilgtspējas uzlabošanai. Kas attiecas uz veselības aprūpi, pašlaik tiek veikti pasākumi, lai decentralizētu pakalpojumu sniegšanu, novirzot to no slimnīcām uz primāro aprūpi, un uzlabotu ilgtermiņa aprūpes pakalpojumu sniegšanu. Pašreizējie plāni palielināt valsts slimnīcu ambulatorās aprūpes jaudu var palīdzēt novērst ilgu gaidīšanas laiku pie konkrētiem speciālistiem. Tomēr sistēmas efektivitāte netiek uzlabota, jo līdz šim nav pilnībā izmantoti citi pasākumi, ar kuriem samazināt nevajadzīgu nosūtīšanu pie speciālistiem un novērst to, ka ārkārtas aprūpe tiek nelietderīgi izmantota ambulatoriem pacientiem. Tiek izstrādāta jauna primārās aprūpes centru koncepcija un veikti ieguldījumi, lai pakāpeniski paplašinātu e-veselības izmantošanu nolūkā decentralizēt pakalpojumus, tos novirzot no slimnīcām uz primārās aprūpes līmeni. Atspoguļojot pieaugošo pieprasījumu pēc ilgtermiņa aprūpes, 2017.–2018. gadā tika ieviesti jauni kopienā balstītas aprūpes un mājas aprūpes pakalpojumu veidi. Neraugoties uz to potenciālu, pensiju un veselības aprūpes pasākumu ietekme uz fiskālo ilgtspēju vēl nav materializējusies.

- (8) Pēdējo desmit gadu laikā Maltā ir notikusi izteikta pāreja uz pakalpojumu nozari, īpaši pievēršoties starptautiski orientētām jomām, piemēram, finanšu pakalpojumiem, tūrismam un attālinātām azartspēlēm. Pakalpojumu nozares paplašināšanās veicināja ekonomikas izaugsmi un radīja lielu pārpalikumu tekošajā kontā. Tajā pašā laikā pieaugoša paļaušanās uz nozarēm, kuras uzskatāmas par neaizsargātām pret finanšu integritātes riskiem, rada problēmas pārvaldības sistēmai un spiedienu uz uzraudzības un izpildes spēju. Ir vajadzīgi nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas apkarošanas efektīvi pasākumi, jo īpaši ņemot vērā finanšu un azartspēļu nozares lielumu un centienus piesaistīt kriptovalūtu operatorus. Pozitīvi soļi ir nesenais finanšu izlūkošanas analīzes nodaļas cilvēkresursu un budžeta resursu palielinājums, kā arī procedūru un procesu uzlabošana. Pārvaldības trūkumi, jo īpaši korupcijas apkarošanas jomā, var arī negatīvi ietekmēt uzņēmējdarbības vidi un investīcijas. Proti, dažādos valdības līmeņos pastāv interešu konflikta risks. Turklāt pašlaik policijas Ekonomisko noziegumu apkarošanas nodaļai trūkst darbinieku. Šajā kontekstā ir svarīgi, ka savlaicīgi un rūpīgi tiek izveidots pastiprināts tiesiskais regulējums. Pārvaldības sistēmas uzlabošana un efektīvas īstenošanas nodrošināšana ir būtisks elements, lai saglabātu Maltas pievilcību un aizsargātu ekonomiku no reputācijas riska.
- (9) Apdrošināšanas nozare ir pakļauta pasīvas uzraudzības riskiem, kur vietējo un ārējo uzraudzības iestāžu sadarbība ir būtiska. Atšķirībā no banku nozares meitasuzņēmumu uzraudzībai apdrošināšanas nozarē piemēro vietējo uzraudzību, t. i., apdrošināšanas sabiedrības, kas reģistrētas Maltā un veic darījumdarbību citās valstīs, ir tiešā Maltas regulējošās iestādes uzraudzībā. Tomēr uzraudzības spēja vēl nav pietiekami nostiprināta. Turklāt, tā kā apdrošināšanas darījumdarbības modeļi un produkti ir

sarežģīti un pastāv palielināta interese par specializētu apdrošināšanas sabiedrību izveidi un paplašināšanu, ir nepieciešama stingra uzraudzība.

- (10) Notiek reformas, kuru mērķis ir turpināt uzlabot tiesu iestāžu un tiesu sistēmas neatkarību. Tas jo īpaši ietver jaunas, no ģenerālprokurora un policijas neatkarīgas prokuratūras izveidi atbilstīgi ieteikumam, ko Eiropas Padomes komisija “Demokrātija caur tiesībām” (Venēcijas komisija) sniegusi 2018. gada decembrī pieņemtajā atzinumā par Maltu. Turklāt nostiprināta pārvaldības sistēma, tai skaitā efektīva tiesu lēmumu un korupcijas apkarošanas pasākumu izpilde, ir priekšnoteikums, lai gūtu visas priekšrocības no ieguldījumiem.
- (11) Inovatīvo uzņēmumu īpatsvars joprojām ir nepietiekams. Lai veicinātu ražīguma pieaugumu, pētniecības un inovācijas rezultāti ir jāstiprina ar pārdomātu specializāciju. Malta vēl nav izstrādājusi saskaņotu, visaptverošu un ilgtermiņa konkurētspējas stratēģiju, ar ko iekšzemes ekonomiku virzīt uz augšu pa vērtības ķēdi. Ņemot vērā Maltas specializāciju strauji augošu pakalpojumu jomā un tās centienus bloķēžu tehnoloģijas nozarē, ir būtiski vēl vairāk ieguldīt administratīvajās un uzraudzības spējās. Turklāt, lai uzlabotu Maltas rezultātus inovācijas jomā, būs turpmāk jāiegulda nemateriālajos aktīvos, tostarp pētniecībā un izstrādē, jānovērš prasmju deficīts un trūkumi un jāatvieglo zinātnes un uzņēmējdarbības saites, to visu paveicot ar efektīvāku pētniecības un inovācijas sistēmas pārvaldību.
- (12) Maltai ir jāveicina pāreja uz ilgtspējīgāku un resursu ziņā efektīvāku ekonomiku, piemēram, ieguldot neizmantotā energoefektivitātes un atjaunojamo energoresursu potenciālā, ūdens apsaimniekošanas ciklā, atkritumu apsaimniekošanā, cīņā ar emisiju pieaugumu no gaisa kondicionēšanas, klimata politikā un ilgtspējīgā mobilitātē, kas ierobežos autotransporta emisijas. Viens no vajātajiem Maltas darījumdarbības vides aspektiem ir satiksmes sastrēgumi, kas joprojām ir liela problēma, jo transporta līdzekļa vadīšanai ir ierobežotas transporta un svārstsatiksmes alternatīvas un pastāv liels automobiļu īpatsvars. Turklāt autotransporta radītās siltumnīcefekta gāzu emisijas pēdējo piecu gadu laikā ir pieaugušas. Atjaunojamo energoresursu īpatsvars energoresursu struktūrā 2017. gadā ir palielinājies līdz 7,2 %, kas ir nedaudz virs 2017. un 2018. gada indikatīvās līknes līmeņa (proti, 6,5 %). Tomēr Maltas enerģijas galapatēriņš pastāvīgi pieaug. Īstermiņā ir vajadzīgi turpmāki ieguldījumi dažādās nozarēs, lai sasniegtu 2020. gada valsts mērķus atjaunojamo energoresursu un energoefektivitātes jomā. Lai izstrādātu jaunas/uzlabotas tehnoloģijas vides un klimata pārmaiņu jautājumu risināšanai, būtu jāsniedz pētniecības un izstrādes finansējums vai jāīsteno atbalsta pasākumi. Ir stingrāk jāuzrauga mājokļu uzplaukuma radītās vides un sociālās izmaksas. Lai mazinātu būvniecības atkritumu ietekmi uz vidi, būtu jāpiemēro aprites ekonomikas principi. Ir jāpievērš uzmanība mājokļu izmaksu pieauguma ekonomiskajām un sociālajām sekām.
- (13) Nodarbinātības līmenis Maltā joprojām pieaug un šobrīd pārsniedz ES vidējo rādītāju. Šajā ziņā izdarot īpašu uzsvaru, varētu dot labumu cilvēkiem ar invaliditāti. Sieviešu un vīriešu nodarbinātības atšķirība joprojām ir vislielākā ES, un sieviešu līdzdalība darba tirgū ievērojami samazinās, sākot no aptuveni trīsdesmit piecu gadu vecuma, kas lielākoties skaidrojams ar aprūpes pienākumiem. Šo atšķirību varētu novērst, bez darba esošiem neoficiālajiem aprūpētājiem sniedzot lielāku darba tirgus atbalstu. Pieaugošā paļaušanās uz ārvalstu darbaspēku, lai risinātu darbaspēka un prasmju trūkuma problēmu, rada sociālās un ilgtspējas problēmas. Labāka uzraudzība un novērtēšana varētu sniegt labumu politikas iniciatīvām tādās jomās kā darba tirgus, prasmes un sociālā iekļaušana.

- (14) Malta veic samērā lielus ieguldījumus izglītībā un apmācībā, taču tie vēl nav radījuši labākus rezultātus visiem cilvēkiem. Lai panāktu atbilstību sociālā pīlāra principam kvalitātes un iekļaujošas izglītības jomā, būtu noderīgi ieguldījumu stratēģiju turpmāk pievērst sociālo trūkumu novēršanai. Neraugoties uz pasākumiem, kas tiek veikti priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas novēršanai, šis rādītājs joprojām ir viens no augstākajiem ES. Nesen veikto pasākumu mērķis ir arī panākt lielāku iekļautību terciārajā izglītībā, taču šajā līmenī izglītības ieguve joprojām ir zemāka par ES vidējo rādītāju, un rezultātā rodas ar prasmēm saistītas problēmas. Dalība pieaugušo izglītībā pieaug, taču tā joprojām ir zema mazkvalificēto un neaktīvo personu vidū.
- (15) Lai atbilstoši 2019. gadā eurozonai adresētajam ieteikumam nodokļu sistēmas padarītu efektīvākas un taisnīgākas, ir būtiski apkarot agresīvu nodokļu plānošanu. Nodokļu maksātāju agresīvo nodokļu plānošanas stratēģiju blakusietekme uz citām dalībvalstīm nozīmē, ka papildus ES tiesiskajam regulējumam ir nepieciešama koordinēta politiskā rīcība valsts līmenī. Malta ir veikusi pasākumus, kas vērsti pret agresīvu nodokļu plānošanu, taču procentu un dividendu maksājumu lielais īpatsvars IKP liek domāt, ka sabiedrības, kas agresīvi plāno nodokļus, izmanto Maltas nodokļu noteikumus. Nodokļa nepiemērošana Maltā bāzētu uzņēmumu veiktiem izejošajiem (t. i., no ES rezidentiem – trešo valstu rezidentiem) dividendu, procentu un autoratlīdzības maksājumiem var nozīmēt, ka šie maksājumi vispār netiek aplikti ar nodokli, ja nodoklis tiem nav piemērojams arī saņēmēja valstī. Lai gan Maltas fiktīvo procentu samazināšanas režīms palīdzēs mazināt stimulu aizņemties, shēmas noteikumi attiecībā uz ļaunprātīgas izmantošanas novēršanu kombinācijā ar dāsnām likmēm un uz akcijām balstītu sistēmu pamato ciešu uzraudzību, lai novērstu jebkādu ļaunprātīgu izmantošanu nolūkā izvairīties no nodokļu maksāšanas. Lai gan Maltas individuālo ieguldītāju programma un Maltas uzturēšanās tiesību un vīzu programma automātiski nepiešķir uzturēšanās tiesības nodokļu vajadzībām, noteiktu prasību izpildes gadījumā ienākumus, ja tie netiek nosūtīti Maltai, var atbrīvot no nodokļa piemērošanas, pamatojoties uz citā valstī esošas juridiskās adreses režīmu un nepiemērojot prasību par būtisku fizisku klātbūtni. Minētās programmas var veicināt agresīvu nodokļu plānošanu, un ESAO tās ir iekļāvusi sarakstā kā programmas, kurām ir potenciāli augsts ļaunprātīgas izmantošanas risks saistībā ar finanšu kontu informācijas automātiskas apmaiņas apiešanu.
- (16) ES līdzekļu plānošana laikposmam no 2021. līdz 2027. gadam varētu palīdzēt novērst dažas no ieteikumos norādītajām nepilnībām, jo īpaši jomās, uz kurām attiecas ziņojuma par valsti D pielikums⁶. Tas ļautu Maltai pēc iespējas labāk izmantot šos līdzekļus attiecībā uz identificētajām nozarēm.
- (17) Komisija 2019. gada Eiropas pusgada ietvaros ir veikusi Maltas ekonomikas politikas visaptverošu analīzi un publicējusi to 2019. gada ziņojumā par šo valsti. Tā ir arī novērtējusi 2019. gada stabilitātes programmu un 2019. gada valsts reformu programmu un to, kā īstenoti Maltai iepriekšējos gados adresētie ieteikumi. Izvērtējumā Komisija ņēma vērā ne tikai programmu lietderību ilgtspējīgas fiskālās un sociālekonomiskās politikas izveidē Maltā, bet arī to atbilstību Savienības noteikumiem un norādēm, ņemot vērā, ka ir jānostiprina Savienības vispārējā ekonomikas pārvaldība, turpmākajos valsts lēmumos nodrošinot Savienības līmeņa ieguldījumu.

⁶ SWD(2019) 1017 final.

- (18) Ņemot vērā šo novērtējumu, Padome ir izskatījusi 2019. gada stabilitātes programmu, un saskaņā ar tās atzinumu ir sagaidāms, ka Malta atbildīs Stabilitātes un izaugsmes paktam,

AR ŠO IESAKA Maltai 2019. un 2020. gadā rīkoties šādi.

1. Nodrošināt veselības aprūpes un pensiju sistēmu fiskālo ilgtspēju, tostarp ierobežojot priekšlaicīgu pensionēšanos un pielāgojot likumā noteikto pensionēšanās vecumu atbilstīgi paredzamajam mūža ilguma pieaugumam.
2. Pievērsties nodokļu sistēmas iezīmēm, kuras var veicināt fizisku personu un starptautisku uzņēmumu veiktu agresīvu nodokļu plānošanu, jo īpaši izmantojot izejošus maksājumus. Stiprināt vispārējo pārvaldības sistēmu, tostarp turpinot pielikt pūles, lai atklātu korupciju un sauktu pie atbildības par to. Turpināt iesākto darbu pie nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas regulējuma stiprināšanas, jo īpaši regulējuma izpildes jomā. Stiprināt tiesu iestāžu neatkarību, jo īpaši aizsargpasākumus attiecībā uz tiesnešu iecelšanu un atlaišanu, un izveidot atsevišķu prokuratūru.
3. Ieguldījumu ekonomikas politiku pievērst pētniecībai un inovācijai, dabas resursu pārvaldībai, resursu efektivitātei un energoefektivitātei, ilgtspējīgam transportam, satiksmes sastrēgumu mazināšanai un iekļaujošai izglītībai un apmācībai.

Briselē,

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*